

En opmærksom Ægtemand.

(Af Carl Bernhard.)

Efter Forlovelse følger i Almindelighed Forlovelsesfesten, de gaar som oftest Slag i Slag, og ere muntre Gilder. Et af de sidste i Rækken blev netop afholdt, og Alt var Glæde og Tilfredshed. Den unge nyforlovede Mand og den unge nyforlovede Pige sadde for Bordenden og holdt hinanden trofast i Haanden under Bordet, medens hvert Haandtryk var ledsaget af hjertelige Blik. Høje Ungdommen i Kredsen syntes, at det var et yndigt Parti, nogle af de Gamle vare lidt mere betænksomme, de mente, at det kunde have for sig ligesom sigter, inden der kunde tænkes paa Bryllupper. De Forlovedes Mødre nikkede til hinanden med glædestraalende Ansigt, Fædrene gjorde Jørgenting, de vare nemlig bøde for mange Aar siden, og det var to Enkefruer, som her havde faaet det selles Dufte opfyldt, at forene deres Børn paa det Grundlag, at de selv havde været hjertelige Veninder hele deres Liv igjennem, hvorfor skulde saa ikke ogsaa deres Børn osv., i en heel Række af de allergunstigste Slutninger. Og derfor havde de ogsaa paa forskjellige Maade og efter bedste Evne befordret de Unge Tilføjelighed. Der var naturligvis baade Tanter og Onkler tilstede, dem er der sjelden Mangel paa ved festlige Leiligheder; en af Onklerne udbragte i overstrømmende Dufteglæde den smagfulde Skaal: „for den første af Bændens tilstedeværende unge Veninder, som følger hendes Exempel — hvem monstro det bliver, vi næste Gang skulle høre? Og for hendes Tilkomme, hvis han maatte skulde være her tilstede — hvem kan vide det!“ Og den gode Onkel saae sig forsiget om og nikkede betydningsfuldt, og mente, at han havde holdt den bedste Tale og udbragt den pikanteste Skaal ved hele Gildet.

De unge Damer rødmede naturligvis og saae ned paa deres Talerkenen, at see op vilde jo slet ikke have kunnet gaae an, for Herrens Skyld. Flertallet af disse saae hen ad Damerækken med selvevidste Miner og skattede derpaa til hverandre med et lille Smil, som af en Skammer kunde oversættes i de smukke Ord: jo, hvor os, vi gaae ikke saa let i Øngnen — og saa faldt deres Blik paa Vinruerne, som om de af det aftagende Dagslys vilde skjønne, om det endnu skulde blive muligt efter Bordet at komme tidsnok ud i Livet, hvor to unge Damskinder lasten skulde debutere i Fior og Tricot. Men da der ikke gives nogen Regel, uden at den har sine Undtagelser, saa var der ogsaa blandt Damerne en freidig ung Brunette, som temmelig hurtigt løste sine smukke Dine fra Talerkenen, og, efterat have ladet dem løbe ned over Rækken af Herrene, med det sligtige og dog atypfattede Blik, som kun en Kvinde er istand til at udseende, lod det gjøre samme Monde hos de unge Damer, med lidt mindre Hurtighed. Og blandt Herrene var der ogsaa et Par Stykker, som, uden egentlig at eftergive de Andre Noget i den selvevidste Mine, dog stienkede de unge Damer en større Opmærksomhed, idet de aabenbart bestræbte sig for at møde visse Damesine og sadde saa at sige paa Springet, parate til at lægge saameget Betydningsfuldt i deres Blik, som de gunstige Forhold, der om muligt skulde benyttes, gjorde tilraabeligt.

De gunstige Forhold!

De vare unegtelig tilfede. „Den lille Vingebø, som flyder Koff med Bille“ har sagtens til Dagligbrug tabt en Deel af sin Gudsdomsmagt, og har maattet afgive den til sin Fru Moders ringeste Tærner; men ved saadanne ekstraordinære Leiligheder, som en Forlovelse, driver han endnu af og til sit Spil, og ofte med saameget større Hensynssøhed, som han deels har faaet Blod paa Tand, deels har Afstilligt at hævne. Men Hævnensjuge forblinder, og Amor rammer da ofte den Ufhyldige og sender sin Pils bybt i en blod Pigebarm, medens han gjengjælder Foragt med Foragt og ikke gider spænde sin Bue mod et tykudet Herrehjerte og derfor lader det berøve ved et mat Striiffud paa Maa og Faa.

Forlovelsesperioden er en Agitationstid, ikke alene for de To, der blive forlovede, og for deres nærmeste Slægt, men for den hele Kreds, der omgiver dem og tager Deel i denne Begivenhed. Hjertene ere mere aabne end sædvanligt, Strenge mere spændte og stemte til at give Gjenlyd, Luftten er ligesom svanger med Glæde, man lever i en Umhedsatmosphære, der er berusende, Enhver er stemt for at forlænge denne ufærdige Tilstand, som især over en mægtig Indvirkning paa de unge Piger, der føle at de ere de naturlige Bærere af Livets Hjemmeste Poesi, de bestilte Præstinder i denne himmelske Gudsdyrkelse. Hvor gunstig er ikke denne Stemning for Herrer, som Amor ikke ellers vilde tilfælde, hvor let troer ikke den unge Pige, at det Lykkestær, som tilhører Atmosfæren, der omgiver dem, udgaar fra dem selv, hvor meget Fare er der ikke for, at et Baand kan blive sammenslynget, tilføjeligheden i en yndig Sløise, men i Virkeligheden i en Troldkunde, som binder for hele Livet. Det gaaer med Kjærlighed som med Melancholi, ingen af dem er smitsom, men deres Yttringer, Forlovelse og Selvmord, ere i høi Grad smitsomme — det er en statistisk Bemærkning. Man kan derfor neppe gjøre noget bedre, end at sprænge den hele unge Kreds, som har feiret en Forlovelsesfest, kun paa en ganske kort Tid, for at give Luftten Tid til at svales. Det er især at tilraabe, at bringe de unge Piger af Veien, for at frie dem for de Mænd, der ellers ville frie til dem, fordi de trænge til en saa mægtig Allieret som denne Stemning, for at kunne komme i Betragtning. De ere maatte kun saa i hver Kreds, men Noget er der næsten altid, og een er allerede een for mange.

Disse vore to unge Forlovedes Kreds blev ikke splittet ad ved nogen besværende Haand, og ikke mindre end tre Forlovelser paa langt Næremaal bleve Følgen af denne Miasma. Alle tre vare deklarerede, inden Maanedsdagen var forloben, og alle tre kunde give Aaledning nok til Belysning, om ikke af anden Grund saa for de uendelige Udgifter, der vare deres sikreste Udflugt. Men Smitten skulde gribe videre om sig?

I en hyggelig Dagligstue sadde to unge Piger fort Tid efter, bestættede med deres Haandarbejder. Den ene var den smukke Brunette, der ved Forlovelsesfesten havde sendt et freidigt og nygjerrigt Blik ud over Forsamlingen ved Onkels smagfulde Skaal — den Anden var en ikke mindre smuk Blondine, som dengang havde været den Aller sidste til at løfte sine Dine fra Talerkenen og derpaa længe efter havde henvendt Blikket til latter tviløse Gjenstande, saa at man maatte troe, hun frygtede for, at det skulde blive fanget af en levende.

Efter en lang Tausched sagde Brunetten halvlyst: „Anna, hvorlange vil Du saa være grusom?“

Den Tiltalte saae op med et lidt smerteligt Udtryk, og gjorde en Bevægelse med Hovedet, som om hun dermed vilde sige: lad os helst ikke tale derom. Men hendes Veninde lod sig ikke saa let affærbige.

„Han har nu saa længe gjort Cour til Dig.“

„Gjort Cour til mig? Ja maatte. Og hvad saa?“

„Jb, naar han gjør Cour, saa er det, fordi han er forelsket i den, han gjør Cour til. Det følger af sig selv.“

„Det er ikke altid sagt, det kan godt være, fordi han er forelsket i sig selv. Han troer maatte, det klæder ham godt at gjøre Cour. Hvem kan vide det?“

„Nei, Anna, Du er virkelig ubarmhjertig. Det er nu en heel Maaned siden han har friet til Dig.“

„Det kunde han have ladet være, jeg har sandelig ikke givet ham Aaledning dertil.“

„Hvorfor har Du da modtaget hans Brev, om jeg maa spørge? Og hvorfor har Du da ikke strax sagt lige reent ud Nei? Hvorfor lader Du ham bestandig gaae og vente?“

„Det er Altsammen mine Forældres Skyld, det skal Ungen kunne bebrejde mig — og det veed han ogsaa meget godt, det er jeg overbevist om.“

„Ja, havde Du seet det Blik, hvormed han betragtede Dig den Middag ved Bordet, da Thereses Onkel udbragte den Skaal, Du veed nok.“

„Det var en dum Skaal, ret en slau Skaal.“

„Ja, det er nu en Smagslag. Men vist er det, at havde Du seet de Dine, saa kunde Du ikke have tvivlet om hans Følelser. Medens Du sad og stirrede paa din Talerken i en halv Time, som om Du skulde lære Tegningen udenad, sad han ligeoverfor Dig og stirrede paa Dig, som om hans Livs Lykke var afhængig af, at Du skulde sende ham et eneste Diefkast, og da Du ikke vilde . . . ja, det var et Udtryk af Smerte, da han saae hen til mig, som om han skulde døe paa Stedet, forsiitker jeg Dig.“

„Og dog overlevede han det og befinder sig endnu i bedste Velgaaende,“ sagde Anna med et lille Smil paa det ellers alvorlige Ansigt.

„Jy, Anna, jeg kan ikke udstaae Dig. Han behøver saameget ikke at julle for Dine Fædder for at blive gift, saa afholdt som han er af alle Damer. Tro Du mig, en saa galant og opmærksom Mand, som han vil blive, finder man ikke ret ofte. Enhver Pige, som han vilde frie til, tog han, det vil jeg sige Dig reent ud. Men jeg troer ikke, at Du egentlig har noget Hjerte. Du er en Steen, Du er en Is, Du er . . . Du er en Lokotte.“

Anna saae op for et Dieblik, derpaa vedblev hun atter at hve, men nogle Smaatrækninger ved Munden forraabte noksom, at hun var smertelig berørt af Venindens haarde Dom. Denne fortrod ogsaa, hvad hun havde sagt.

„Ja, hvad vil Du, at jeg skal kalde Dig, saadan som Du bærer Dig ad. Midt i al den Tid, som har omgivet os, med Kjærlighed og Forlovelser baade til Hæve og til Venstre, staar Du alene, som om Du stod udenfor det Hele og ikke brød Dig om Noget af os Altsammen. Hvad ligner det? Du veed, hvor høit Walter elsker Dig, det har han saameget ikke gjort nogen Hemmelighed af, og Du elsker ogsaa ham.“

„Gjør jeg?“ sagde Anna blidt. „Du veed mere end jeg selv, Emilie.“

„Gjør Du maatte ikke? Ja, hvad kalder Du saa Kjærlighed, om jeg maa spørge? Svar mig en gang paa det, min Pige. Lad os nu høre!“

„Kjærlighed det kalder jeg“ . . . begyndte Anna med en Smule Bestighed, men hun afbrød sig selv, og sagde: „Na, hvad forstaer jeg mig paa Kjærlighed? Hvor kan jeg tale derom, saa ung som jeg er. Jeg kan godt lide Walter, jeg holder vel endogsaa lidt af ham, jeg troer mere end af nogen Anden, jeg endnu har lært at hende; men jeg kjender jo heller ikke ret Mange. Jeg finder ham ventlig, forekommende, velopdragen“ . . .

„Og følelig,“ tilføjede Veninden, „og smuk.“

„Følelig? Ja, maatte. Smuk? Na ja, han behøver ikke at være halvt saa smuk, at sige, hvis jeg elskede ham. Den saakaldte Skjønhed hos en Mand vilde da allermindst være mig.“

„Na, den er da altid god at tage med, skulde jeg mene. Jeg veed ikke ret Mange smukkere. Hvor er hans Næse ikke smuk, og hans Smil, og hans Haar, og hans Vært. Men det veed Du, mit hjerte Barn, det veed Du jaagdsifom Noget, det behøver jeg saameget ikke at fortælle Dig, man har da Dine i Hovedet til at see med.“

„Jeg veed det nok, Emilie, men jeg bryder mig ikke derom. Den, man elsker, er altid smuk, smukkere end den smukkeste, det kan Du troe. En Mand's Fortrin bestaar ikke i Næse og Haar og Smil, det er Altsammen mere til hans egen Fornøjelse, om han er saa forfængelig, end til hans Kones, tænker jeg. Og jeg troer, at Walter har en heel Deel, ja endogsaa megen Fornøjelse deraf, mere end af“ . . .

„End af din Skjønhed, mener Du maatte. Nei, min Pige, der stod Du rigtig nok forbi. Jeg veed saameget bedst, hvor høit han tilbeder Dig, nagtet Du ikke fortjener det. Du skulde høre, med hvilken Begeistring han taler om din Næse og dit Haar og dit Smil og dine Korallæber og dine Perletænder“ . . .

„Det er rimeligt, at han holder sig dertil, thi indenfor Tænderne troer jeg rigtig nok ikke at han kjender synderligt til mig.“

Anna havde sagt disse Ord med en Betonning af Bitterhed, men dog med en noget bævende Stemme. Emilie saae op, deres Dine mødtes. De brune stirrede med et inqvistorisk Blik ind i de blaa, og disse udholdt ikke denne Tortur ret længe, inden de lange Zienhaar havde tildekset dem. Et Par blanke Taarer banede sig Vej med ad Kinderne; da Anna mærkede, at de havde sprængt Øjerdet, lagde hun Hovedet paa Sophapuden og brast i Graad. Emilie reiste sig, gik hen til hende, satte sig ved hendes Side, legede med hendes Lokker, omfavnede hende og hvilede hende beroligende Ord i Øret. De to Veninders Samtale gik efterhaanden over i den sagte fortrolige Hvillen, som endnu ikke nogen Mand har været Vidne til mellem to unge Piger, og som han forgjæves vilde stræbe at skildre. —

Den stakkels Anna kæmpede en haard Kamp, og hun var alene om den. Ingen prøvet Ven stod ved hendes Side, for hvem hun med fuld Tillid kunde udtale sig, og hun stod nu for det alvorligste Vendepunkt i sit Liv. Secretair Walter havde friet til hende. Hendes Fader, som selv var Statsraad, kunde nok lide, at hans Svigersøn havde en Rang. Han er en brav Mand, i en god Stilling, en behagelig Mand, han har god Protection, han har nogen Formue, det lagt sammen med hvad Anna har arvet efter sin Onkel, som heller ikke er ubetydeligt, vil sætte dem istand til at føre et sorgløst og behageligt Liv, dette var Faderens Argumenter for et ubetinget og afgjørende Ja. Moderen fremhævede hans smukke og belevede Ydre, hans Tjenstagtighed og store Opmærksomhed ved alle Leiligheder, hans behagelige Familieforbø, især at der ingen Svigermoder var at trækkes med, efterdem hun var død for flere Aar siden, hun roste hans Smag for humilge Arrangements; men hun kunde nok lide, at en ung Pige betakle sig i en Maanedstid, men heller ikke længer, og saa skulde hun sige Ja. Onkler og Tanter vare heller ikke ledige; hvorledes Veninderne toge Sagen, har Emilie lært os — Veninder ere i saadanne Tilfælde sjælden til Gavn.

Anna havde, som enhver ung Pige, ofte drømt om Kjærlighed, hun havde da udmalet sig den i forskjellige værdne Stikkeser, og hendes varme Hjerte havde givet dem Liv og Sprog. Og hvilket Liv! hvilket Sprog! hvilke høie og ædle Følelser, og hvilke indsmigrende men dog mandige Ord! Hvor forskellige disse Stikkeser end til forskellige Tider havde været, derved stemte de dog alle overeens. Det var Phantasiens Idealer. Nu traadte Virkeligheden hende imøde. Men hvor meget stod den ikke tilbage for hendes Drømme: Var det Kjærlighed, denne Iver som hun saae de Elskende lægge for Dagen, for at komme til at sidde tæt ved hinanden og hvifte sammen om ligegyldige Hverdagsting, der kun hørte Hververdenen til? Vare disse regelmæssige Hjertegn, der gjensidig bleve givne og tagne i Alverdens Paafyn, vare de Udtrykket af Sjælens Sammensmelten i Tro og Tillid? Var dette Forhold, som Venner og Veninder syntes at være Participanter i, Kjærlighed mellem en Mand og en Kvinde, der skulde være dem selv nok, naar kun Gud var med dem? Hvor langt fra hvad hun havde drømt om et høiere aandedigt Liv, om en gjensidig Udøikning af de Tanker, der ligge dybest i Mennekkesjælen, og om Kjærlighedens hellige, lybste Myserier! —

Og nu dette Frierbrev, saa velstrevet, som det kunde staae i en fornuftig Bog og læses af Alverden, som det kunde være skrevet af tusinde Mænd til tusinde Piger, men ikke af Een til Een — var det Kjærlighedens simple og trofjertige Sprog, men hvorfor lod det i hendes Dren som Contortiti?

Og saa denne Maanedshenstand, der i rolig Bemytlighed skulde afventes, hvor kunde en Mand bevæmme sig dertil, som elskede i Sandhed? Maatte ikke snart, om ikke strax, en mægtig Sympathi have draget begges Sjæle til hinanden, saa at Spørgsmaal og Svar vare samtidsige, uden mange Ord, snarere ved et Blik og et Haandtryk, men for Guds Skyld ikke ved en Skrivelse paa fire Dvartsider, med Maanedskrift. Og nu tilfødt disse Hentydninger til en tærende ulykkelig Kjærlighed et heel Liv igjennem, i Mangel af Gjenkjærlighed! Hvor kan en Mand forvegle en sørgelig Stusselse med sand Kjærlighed, hvor kan en Mand vedblive at være en saadan Følelse for en Pige, som ikke elsker ham . . . Kan Kjærlighed overhovedet leve uden Gjenkjærlighed nogen Dag tilende . . . kan den være saa uheldig, at den vedbliver at eksistere hvor den møder Ligegyldighed, naar den har taget fejl af sin Gjenstand, hvor er det muligt? Er en lunket Melbidenhed da nok, er den tilstrækkelig til en Mand's Lykke — og hvordan vil det saa gaae med hendes Lykke? Og er Kjærligheden da saa lidt aandelig, saa sjælløs, saa gudforladt — og saa materiel! Bee, om det var saaledes, og tilfald Bee!